

**RTU studiju kurss "Bīstamu kravu pārvadājumi"**

31000 Būvniecības un mašīnzinību fakultāte

**Vispārējā informācija**

|                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kods                                                | BM0304                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Nosaukums                                           | Bīstamu kravu pārvadājumi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Studiju kursa statuss programmā                     | Obligātais/Ierobežotās izvēles                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Atbildīgais mācītbspēks                             | Viktors Feofanovs - Doktors, Docents                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Apjoms daļās un kredītpunktos                       | 1 daļa, 6.0 kredītpunkti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Studiju kursa īstenošanas valodas                   | LV, EN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Anotācija                                           | Studiju kursā paredzēta bīstamu kravu transportēšanas noteikumu apgūšana. Studiju kursā aplūkojami bīstamu kravu klasifikācija un identifikācija, starptautiskā un Latvijas normatīvā bāze bīstamo kravu pārvadājumu sfērā, bīstamu kravu pārvadājumu tehniskais nodrošinājums. Kā arī studiju kursā iekļautas tēmas: bīstamu kravu pārvadājumu transportlīdzekļi; vispārīgas prasības iepakojumiem, transportlīdzekļiem un cisternām; bīstamo kravu, bīstamas kravu iepakojumu un transporta līdzekļu marķēšana. Studiju kursā tiek aplūkoti jautājumi, kas ir saistīti ar bīstamo kravu iekraušanas un izkraušanas organizēšanu, ar iekraušanas un pārvadājumu drošību, ar transporta operatoru sagatavošanu bīstamo kravu pārvadājumu jomā.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs | Studiju kursa mērķis ir apgūt teorētiskas zināšanas un gūt praktiskas iemaņas bīstamo kravu starptautisko pārvadājumu tehniskā nodrošinājuma nozarē.<br>Studiju kursa uzdevumi ir:<br>- sniegt zināšanas par konvencijām un normatīvajiem aktiem, kas regulē bīstamo kravu starptautiskos pārvadājumus;<br>- iemācīt pielietot bīstamo kravu pārvadājumu procedūras un tehnoloģijas ar dažādiem transporta veidiem;<br>- sniegt zināšanas par bīstamo kravu pārvadājumu regulējošajām starptautiskajām organizācijām;<br>- iemācīt transportlīdzekļu un speciālo iekārtu konstrukciju īpašības.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi     | Studenti patstāvīgi pilda uzdevumus un kontroldarbus, izmantojot metodiskus norādījumus un patstāvīgi atrastus un izanalizētus literatūras avotus. Nelielām studentu grupām jāizpilda dotās bīstamās kravas pārvadāšanai nepieciešamo dokumentu paketes noformēšanas uzdevums un jāsatavot prezentācija, turklāt izstrādes gaitā studenti spēlē kā kravas nosūtītāja lomu, tā arī pārvadātāja lomu. Studenti patstāvīgi noformē atskaites, gatavojas praktiskām nodarbībām un praktisko uzdevumu aizstāvēšanai.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Literatūra                                          | Obligātā/Obligatory:<br>1. Ministru kabineta noteikumi Nr. 674 „Bīstamo kravu pārvadājumu noteikumi” (2005.gada 6.septembrī, redakcija no 17.04.2013).<br>2. Ministru kabineta noteikumi Nr.226 „Noteikumi par bīstamo kravu pārvadāšanu pa dzelzceļu” (2003. gada 29 aprīlī, redakcija no 30.06.2013).<br>3. Ministru kabineta noteikumi Nr. 123 „Bīstamo izstrādājumu un bīstamo kravu gaisa pārvadājumu veikšanas kārtība” 26.02.2008 (Statuss: spēkā esošs).<br>4. Ministru kabineta noteikumi Nr.156 „Noteikumi par drošības konsultantu (padomnieku) norīkošanu, to profesionālo kvalifikāciju un darbību bīstamo kravu pārvadājumu jomā” (2006.gada 21.februārī, redakcija no 17.05.2019).<br>5. PADOMES DIREKTĪVA 96/35/EK (1996. gada 3. jūnijs) par drošības konsultantu iecelšanu bīstamo kravu autopārvadājumu, dzelzceļa pārvadājumu un iekšējo ūdensceļu pārvadājumu jomā un par šo konsultantu profesionālo kvalifikāciju (Statuss: spēkā esošs).<br>6. Eiropas Nolīgums par bīstamo kravu starptautiskiem pārvadājumiem ar autotransportu (ADR) I, II sējums – APVIENOTO NĀCIJU ORGANIZĀCIJA, Ņujorka un Ženēva, 2021. gads.<br>Papildu/Additional:<br>7. Recommendations on the Transport of Dangerous Goods, Ninth Revised Edition (ST/SG/AC.10/1/Rev.18), UN, New York and Geneva 2014.<br>8. IATA Dangerous Goods Regulations (IATA International Air Transport Association, 2003, Montreal-Geneva. (Statuss: spēkā esošs)<br>9. Technische Hinweise für den sicheren Transport Gefährlicher Gütern in der Luft. Doc 9284-AN/905, Organisation des Internationalen Zivilluftfahrt 2007-2008. (Statuss: spēkā esošs)<br>10. Gefahrgut Strasse -Ausbildung der Fahrzeugführer gemäß ADR (Basiskurs). Klaus Laufhütte. 2. Aufl., Düsseldorf: J. Fischer, 2018. 224 s |
| Nepieciešamās priekšzināšanas                       | Transportmašīnu uzbūve un kravu pārvadājumu tehniskais nodrošinājums.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

**Studiju kursa saturs**

| Saturs                                                                                          | Pilna un nepilna laika klātienēs studijas |                | Nepilna laika neklātienēs studijas |                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------|------------------------------------|----------------|
|                                                                                                 | Kontakt stundas                           | Patstāv. darbs | Kontakt stundas                    | Patstāv. darbs |
| Bīstamo kravu jēdziens. Termins. Bīstamo kravu galveni raksturojumi.                            | 2                                         | 6              | 0                                  | 0              |
| Starptautiskā un Latvijas normatīvā bāze bīstamo kravu pārvadājuma sfērā.                       | 2                                         | 4              | 0                                  | 0              |
| Bīstamo kravu klasifikācija. Klasifikācijas principi. Izņēmumi.                                 | 2                                         | 4              | 0                                  | 0              |
| Vispārīgās prasības iepakojumiem. Iepakojumu veidi, kodu sistēma un marķēšana.                  | 6                                         | 12             | 0                                  | 0              |
| Vispārīgās prasības cisternām un cisternkonteineriem. Cisternu tipi, kodu sistēma un marķēšana. | 4                                         | 4              | 0                                  | 0              |
| Bīstamo kravu, bīstamo kravu iepakojumu un transporta līdzekļu marķēšana.                       | 6                                         | 4              | 0                                  | 0              |

|                                                                                                    |    |    |   |   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----|---|---|
| Izņēmumi, kas attiecas uz bīstamām kravām, kuras iepakotas ierobežotos daudzumos.                  | 6  | 4  | 0 | 0 |
| Iepakojumu, tostarp vidējas kravnesības konteineru (IBC) un lielo iepakojumu, izmantošana.         | 2  | 4  | 0 | 0 |
| Bīstamo kravu pārvadājumu transportlīdzekļi. Transportlīdzekļa izvēles kritēriji.                  | 2  | 4  | 0 | 0 |
| Transportlīdzekļa aprīkojums un uzraudzība.                                                        | 2  | 4  | 0 | 0 |
| Bīstamo kravu iekraušanas un izkraušanas organizēšana. Pieprasāmās dokumentācijas aizpilde.        | 6  | 8  | 0 | 0 |
| Transporta operāciju saturs un klasifikācija.                                                      | 2  | 6  | 0 | 0 |
| Transporta operatoru sagatavošana bīstamo kravu pārvadājumu jomā. Drošības konsultanta norīkošana. | 2  | 6  | 0 | 0 |
| Iekraušanas un pārvadājumu drošība. Bīstamo kravu transporta pārvadājumu ekoloģiskie aspekti.      | 6  | 6  | 0 | 0 |
| Nepieciešamā dokumentācija bīstamo kravu pārvadājuma sfērā.                                        | 6  | 6  | 0 | 0 |
| Bīstamo kravu dzelzceļa pārvadājumu īpatnības. RID noteikumi. SMGS nolīgums.                       | 4  | 6  | 0 | 0 |
| Bīstamo kravu gaisa un jūras pārvadājumu īpatnības.                                                | 4  | 4  | 0 | 0 |
| Kopā:                                                                                              | 64 | 92 | 0 | 0 |

#### ***Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana***

| Sasniedzamie studiju rezultāti                                              | Rezultātu vērtēšanas metodes       |
|-----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| Prot pareizi klasificēt bīstamu kravu.                                      | Praktiskie darbi. Pārbaudes tests. |
| Spēj marķēt bīstamu kravu, iesaiņojumu un transportlīdzekļus.               | Kontroldarbi. Pārbaudes tests.     |
| Spēj izvēlēties cisternu, kas ir nepieciešama bīstamas kravas pārvadājumam. | Praktiskie darbi.                  |
| Spēj izpildīt drošības konsultanta pienākumus.                              | Kontroldarbi.                      |
| Spēj izstrādāt bīstamas kravas pārvadājumu instrukciju.                     | Praktiskie darbi.                  |
| Spēj organizēt bīstamu kravu pārvadājumu ar dažādiem transporta veidiem.    | Pārbaudes tests.                   |

#### ***Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji***

| Kritērijs        | % no kopējā vērtējuma |
|------------------|-----------------------|
| Praktiskie darbi | 30                    |
| Kontroldarbi     | 20                    |
| Apmeklējums      | 10                    |
| Pārbaudes tests  | 40                    |
| Kopā:            | 100                   |

#### ***Studiju kursa plānojums***

| Daļa | KP  | Stundas  |          |         | Pārbaudījumi |        |       |
|------|-----|----------|----------|---------|--------------|--------|-------|
|      |     | Lekcijas | Prakt d. | Laborat | Ieskaite     | Eksām. | Darbs |
| 1.   | 6.0 | 24.0     | 40.0     | 0.0     | *            |        |       |